

Priprava in vodenje diskusije na daljavo

Maribor, september 2020

Kazalo

Povzetek	2
1. Jasno določite cilje in namen diskusije.....	3
2. Sinhrona ali asinhrona diskusija?	3
3. Praktični primer izvedbe sinhronne diskusije na daljavo ob podpori Microsoft Teams	4
4. Izbira ustreznega tipa foruma	9
5. Organizacija foruma.....	10
6. Kako moderirati asinhrono diskusijo na daljavo?.....	11
6.1 Razjasnitev pričakovanj.....	11
6.2 Izberite ustrezno temo za diskusijo.....	11
6.3 Bodite aktivni moderator	12
6.4 Spodbudite vključevanje študentov	12
7. Dodeljevanje točk za objave – da ali ne?	14
8. Literatura	15

Povzetek

Večino priporočil, ki veljajo za vodenje diskusije v predavalnici, lahko uporabimo tudi pri diskusiji na daljavo. Kljub temu pa je pomembno izpostaviti nekaj posebnosti, ki zagotavljajo kvaliteto diskusije na daljavo in večje vključevanje študentov. V nadaljevanju dokumenta so navedene smernice za pripravo in vzpostavitev ustreznega okolja za izvedbo diskusije na daljavo. Prikazan je praktični primer izvedbe sinhronne diskusije na daljavo ob podpori Microsoft Teams. Osrednji del priporočil zajema smernice za pripravo in vodenje asinhronne diskusije, ki jo lahko izvedemo npr. v forumu v Moodle UM, narejena pa je tudi primerjava med sinhrono in asinhrono obliko diskusije.

1. Jasno določite cilje in namen diskusije

Študenti ne bodo aktivno sodelovali v diskusijah, če ne bodo videli, da so smiselne ter da neposredno prispevajo k njihovemu učenju in izgradnji znanja. Pomembno je, da jasno opredelite cilje diskusije in o njih obvestite študente. Diskusijo oblikujete tako, da olajša doseganje ciljev. Cilje lahko zapišete v dokument, ki ga delite v učni enoti v Moodle UM (npr. vir Stran ali Datoteka) ali v ekipi v orodju Microsoft Teams.

Možni cilji diskusije na daljavo so naslednji:

- **Izboljšano razumevanje:** Omogočiti študentom, da pojasnijo svoje razumevanje ključnih pojmov v razpravi z drugimi študenti.
- **Izgradnja argumenta:** Analizirati moč argumentov svojih sošolcev in predstaviti svoj pogled, podkrepjen z argumenti, pri čemer uporabijo relevantno literaturo.
- **Nadgradnja znanja:** Spodbuditi globlje razumevanje konceptov, njihovo uporabnost v različnih okoliščinah in povezanost z drugimi koncepti.
- **Sodelovalno učenje:** Omogočiti študentom, da se učijo drug od drugega, delijo svoje znanje in izkušnje ter si med seboj pomagajo.
- **Delitev dela:** Spodbuditi študente k diskusiji o temi skupinske seminarske naloge ali projekta. Primerno za delitev dela in reševanje težav.
- **Kritično razmišljanje:** Spodbuditi študente h konstruktivni in kritični analizi idej, konceptov, filozofij in postopkov. Spodbuditi študente k oblikovanju, zagovarjanju in razmišljanju o lastnih vprašanjih in stališčih, ki se pojavljajo v zvezi s temo diskusije.
- **Ustvariti učečo se skupnost:** Razviti pripadnost skupini z namenom večjega vključevanja študentov.
- **Povratne informacije za izvajalca:** Vpogled izvajalca v proces učenja študentov, prepoznavanje nerazumevanja in šibkih točk v razumevanju vsebine snovi in priložnost za nudenje dodatne podpore študentom.

2. Sinhrona ali asinhrona diskusija?

Izvajalci diskusij na daljavo niso popolnoma enotni glede izbire **sinhrone** oz. **asinhrone diskusije**.

Zdi se, da je za izvajalce lažja izbira **sinhrone** diskusije, saj takšna poteka tudi v predavalnici. Na daljavo lahko poteka s pomočjo orodij (npr. Microsoft Teams), ki omogočajo moderiranje diskusije z vklapljanjem in izklapljanjem mikrofona ali s klepetom (ang. *live chat*). Vendar se je izkazalo, da je lahko sinhrona diskusija na daljavo za izvajalca manj ustrezna, saj je vključevanje govorcev oteženo zaradi dodatnih tehničnih korakov (npr. preklapljanje med govorce), poleg tega se pri tej obliki »tihan študenti« lažje skrijejo. Sinhrona srečanja so tako bolj uporabna za predavanja ter obravnavo vprašanj in odgovorov. Slabost sinhrone diskusije je tudi ta, da je vezana na določen termin srečanja na daljavo, ki morda ne ustreza vsem udeležencem.

Asinhrona diskusija pa je v pedagoškem procesu mogoča le na daljavo. Študenti se lahko vključijo in sodelujejo kadarkoli ali v omejenem obdobju, ki ga določi izvajalec. Študenti se lažje navezujejo in odgovarjajo na argumente sošolcev, saj jih lahko najprej preberejo in o njih premislijo. Vse to omogoča, da je razprava bolj strukturirana, poglobljena in daljša. Prav tako imajo študenti možnost za refleksijo in raziskovanje preden odgovorijo, kar prispeva k boljšim učnim izidom.

Vendar pa lahko pri diskusiji na daljavo pride do t. i. šumov v komunikaciji. K temu lahko prispeva ozek komunikacijski kanal (še posebej pri asinhroni diskusiji), saj svojih vprašanj ali nerazumevanja trditev študent ne more podkrepiti z neverbalno komunikacijo (npr. obrazno mimiko). To lahko poskušamo nadomestiti s pomočjo emotikonov ali s spremenjeno pisavo, vendar je takšna kompenzacija običajno za širšo komunikacija nezadostna.

Oba pristopa imata prednosti in pomanjkljivosti . Glavne lastnosti so povzete v spodnji tabeli.

Tabela 1: Razlike v sinhroni in asinhroni diskusiji na daljavo

	Sinhrona diskusija	Asinhrona diskusija
Priporočeno orodje	 Microsoft Teams	 FORUM
Podobnost z diskusijo v predavalnici	Bolj podobno.	Manj podobno.
Spontanost	Hitro in nepoglobljeno razmišljanje.	Bolj reflektivno razmišljanje.
Pedagoške prednosti	Uporabno pri predavanjih, podajanju znanja, vprašanj in odgovorov.	Uporabno za širšo diskusijo, izgrajevanje znanja in organizacijo.
Fleksibilnost za študente	Bolj kot v predavalnici (npr. vključitev od doma, udobna namestitve), manj kot pri asinhroni diskusiji (npr. manj časa za poglobljen razmislek o argumentih).	Zelo fleksibilno (npr. časovna neodvisnost sodelovanja, čas za razmislek o argumentih).
Prevladujoč način komunikacije	Ena oseba več osebam.	Več oseb več osebam.
Število študentov	Za večje skupine.	Ustreznejše za manjše skupine.

3. Praktični primer izvedbe sinhronne diskusije na daljavo ob podpori Microsoft Teams

Diskusija ali **razprava** je učna metoda oz. vrsta razgovora, ki vključuje izmenjavo mnenj o predlagani vsebini. Skozi aktivacijo predznanja in potek (npr. pogovor v skupini) omogoča preoblikovanje obstoječega znanja študentov in zasledovanje višjih kognitivnih in konativnih ciljev. Diskusija kot ciljno usmerjena aktivnost študentov razvija zmožnosti ustnega izražanja, dokazovanja, prepričevanja, razbijanja predsodkov, večja interes za določeno strokovno področje ter razvija občutljivost za učinkovito poslušanje in vodenje pogovora.

Poznamo več **oblik diskusije**, ki se med seboj razlikujejo po zasledovanih ciljih, ravni strukturiranosti, načinu vodenja in številu udeležencev. Pri izbiri ustrezne oblike diskusije in formiranju skupin je potrebno upoštevati število vseh študentov, fizične lastnosti predavalnice, v kateri poteka pedagoško delo ali možnost izvedbe poučevanja na daljavo.

V nadaljevanju bomo obravnavali obliko diskusije **Razprava korak za korakom**, dodatne informacije o ostalih oblikah diskusij pa najdete v gradivu [Priporočila za uporabo različnih oblik diskusije z IKT v visokošolskem pedagoškem procesu](#).

Razprava korak za korakom je oblika diskusije, pri kateri izvajalec načrtno posreduje in po potrebi pojasnjuje informacije (npr. v obliki besedila, videoposnetka), na katera so vezana vodilna vprašanja, ki se med seboj povezujejo in nadgrajujejo. **Namen** tovrstne oblike diskusije je pridobiti povratne informacije o študentovem znanju, razumevanju predstavljene vsebine in stališčih. Razprava korak za korakom je primerna tako za **majhne kot velike skupine študentov**, pri čemer je potrebno upoštevati, da je natančno določena in ne omogoča svobodne razprave. Uporabimo jo lahko v **predavalnici** ali pri **poučevanju na daljavo**. Za posamezne faze razprave je značilno naslednje zaporedje:

Slika 1. Zaporedje razprave »korak za korakom«

Spodaj je predstavljen primer vpeljave razprave »korak za korakom« in izvedba **sinhrona diskusije** v okolju **Microsoft Teams**. Na osnovi **praktičnega primera** so prikazani zaslonski posnetki okolja Microsoft Teams, s praktičnimi napotki za izvedbo razprave. Primer v nadaljevanju prikazuje izvedbo razprave s strani študentov, zato smo nadaljnje napotke prilagodili za izvedbo razprave s strani izvajalca.

»Pri predmetu Psihologija za učitelje na Filozofski fakulteti so študentje pri predstavitvi svoje seminarske naloge o komunikaciji med učitelji in učenci uporabili film *Nevarna srca*, v katerem Michelle Pfeifer igra učiteljico, ki se mora soočiti s težavnim razredom učencev z družbenega obrobja. Cilj seminarske skupine je bil prikazati, ponazoriti in s kolegi razpravljati o različnih učiteljevih komunikacijskih strategijah, ravnanjih v konfliktnih situacijah in načinih motiviranja učencev. Najprej so študentje prikazali del filma, ki je ponazarjal neko učiteljičino reakcijo na vedenje učencev, nato so učiteljičino vedenje pojasnili v okviru modelov učiteljeve komunikacije z učenci ter na koncu pozvali svoje kolege k razmišljanju o prednostih in slabostih takšne komunikacije (npr. kako učiteljeva obljuba nagrade vpliva na učenčevo motivacijo za učenje). Tako so študentje sistematično, ob predvajanju različnih sekvenc, spoznavali in razmišljali o različnih tipih komunikacije med učencem in učiteljem, o vedenjih, ki sprožajo konfliktnost odnosa, o načinih motiviranja ter o mehanizmih, na podlagi katerih se zunanja motivacija spreminja v notranjo« (Puklek Levpušček in Marentič Požarnik, 2005, str. 104).

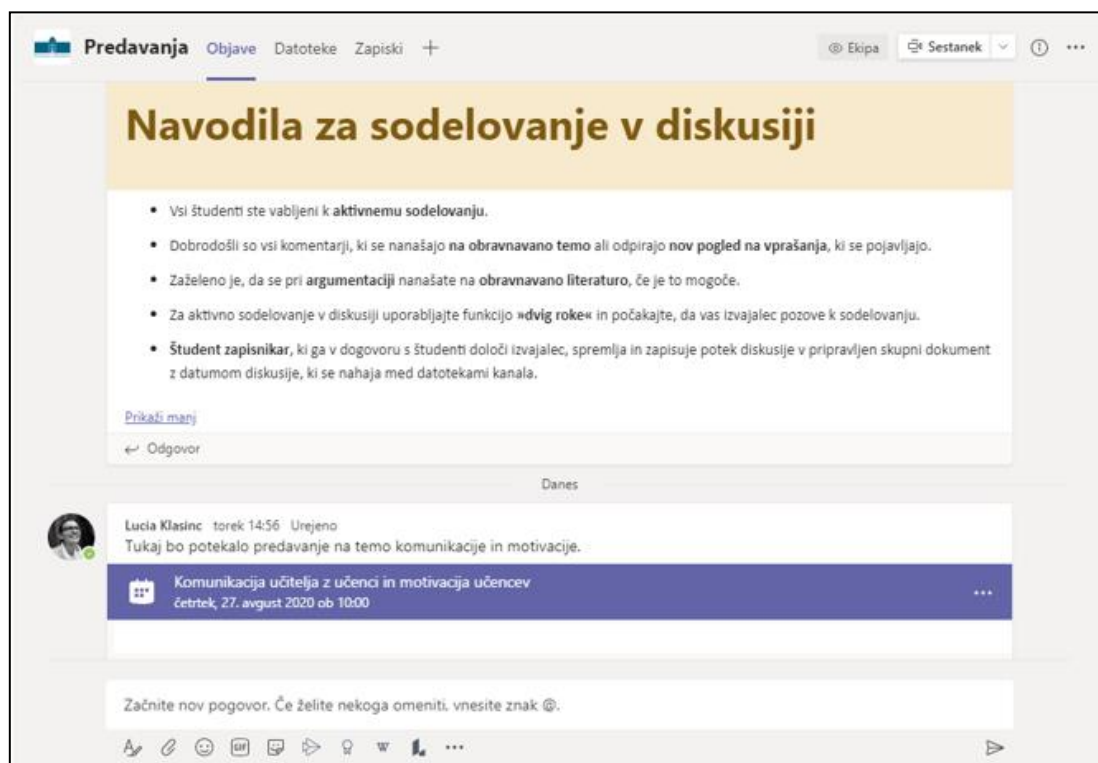
Pred vpeljavo in izvedbo razprave korak za korakom določimo:

- gradivo za obravnavo (npr. videoposnetek, besedilo),
- vodilna vprašanja,

- študenta zapisnikarja, ki bo zapisoval potek diskusije,
- jasna navodila za sodelovanje v diskusiji (npr. dvigovanje roke, spoštljiva komunikacija, argumentacija; slika 1).

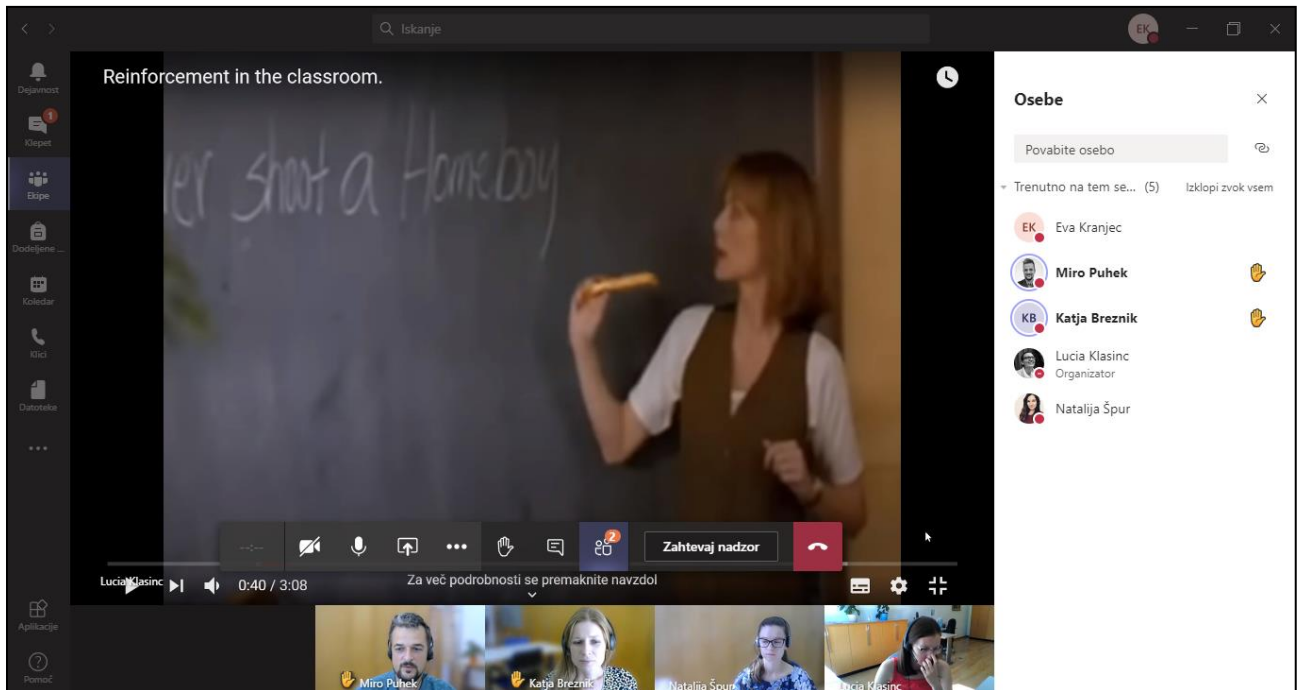
- **Namig 1:** Vprašanja naj bodo jasna in konkretna, navezana na pravkar posredovano gradivo. Primer vprašanja: »Kako bi pojasnili učiteljičino komunikacijo v okviru obravnavanih modelov komunikacije z učenci?« Izogibajte se sugestivnim vprašanjem. Primer sugestivnega vprašanja: »Na tej točki je učiteljica pravilno uporabila parafraziranje, je tako?«. Zastavite eno vprašanje hkrati in pustite čas za razmislek.
- **Namig 2:** Tihega študenta, ki se običajno ne vključuje v diskusijo, prosite, da prevzame vlogo *študenta zapisnikarja*. Zapisnik lahko zapiše npr. v deljen Word dokument (slika 4) ali OneNote v Microsoft Teams. Če imate v skupini glasnega študenta, lahko določite dodatno vlogo *opazovalca*, ki na koncu srečanja ustno povzame ugotovitve diskusije.
- **Namig 3:** Za pristen stik s študenti predlagamo, da v času diskusije izklopite funkcijo »deljenje zaslona«. Razprava ob vklopljenih kamerah in opazovanju nebesedne komunikacije bo tako kvalitetnejša. Študenti naj imajo izklopljene mikrofone in jih vklopijo šele, ko aktivno sodelujejo v diskusiji.
- **Namig 4:** Razpravo korak za korakom lahko izvedejo tudi študenti v okviru seminarske naloge, kot je prikazano v primeru zgoraj.

Korak 1: Priprava delovnega okolja v Microsoft Teams.

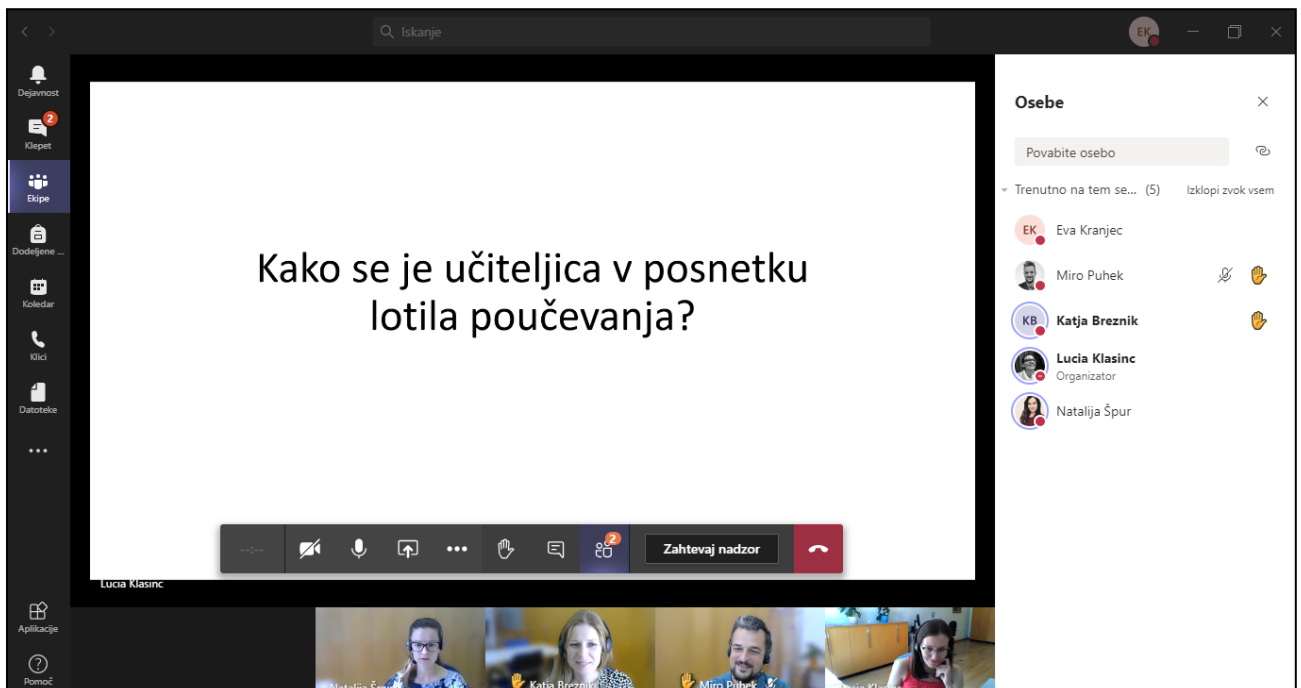
Slika 1: Prikaz delovnega okolja z osnovnimi navodili za sodelovanje z diskusijo in načrtovanim srečanjem

Korak 2: Posredovana informacija.

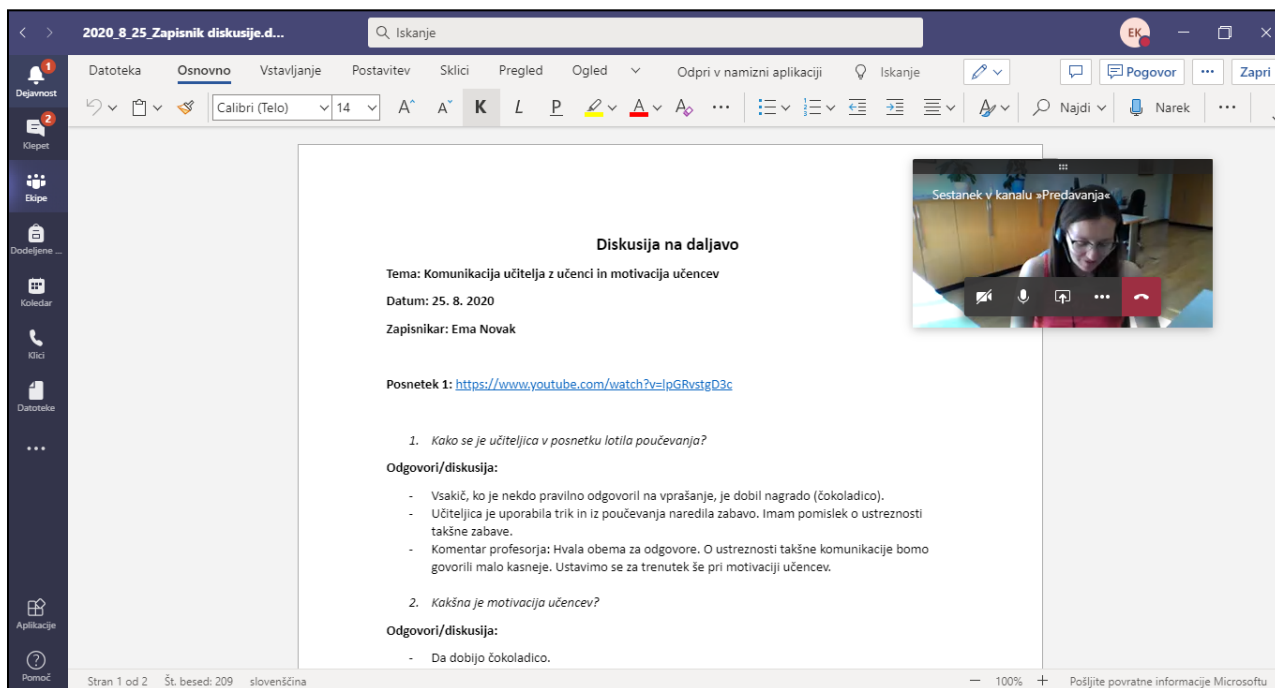
Slika 2: Prikaz gradiva za obravnavo (npr. predvajanje kratkega izseka filma)

Korak 3: Postavljanje vprašanj študentom.

Slika 3: Prikaz vodilnega vprašanja in seznama udeležencev z uporabo funkcije "dvig roke" v orodju MS Teams

Korak 4: Razmišljanja študentov ob posredovanem gradivu in priprava zapisa.

Slika 4: Pogled študenta zapisnikarja v MS Teams med pripravo zapisa diskusije

Učinkovitost **razprave »korak za korakom«** je pogojena z različnimi kriteriji in ne zgolj individualnimi značilnostmi študentov in njihovih komunikacijskih spretnosti.

- Prevladuje sproščeno in neogrožujoče **vzdušje**,
- v osredju je princip **sodelovalnosti** in ne tekmovalnosti,
- cilj razprave je **učenje**,
- izvajalec je v vlogi aktivnega **poslušalca** in usmerja pozornost na študente,
- študenti so **aktivni** in vnaprej **pripravljeni**,
- učna tema se obravnava izčrpno,
- sestavni del delovanja skupine je tudi evalvacija **skupinske dinamike** in prispevka posameznikov.

4. Izbira ustreznega tipa foruma

V nadaljevanju se bomo posvetili možnostim asinhronne diskusije na daljavo, ki običajno poteka v forumih. Forume lahko uporabljamo za različne namene: spoznavanje udeležencev foruma, posredovanje informacij glede poteka učne enote, za diskusijo o vsebini učne enote in posredovanih gradivih, nadaljevanje diskusije iz predavalnice, diskusijo med sodelavci/izvajalci učne enote (skrit forum), dodatna vprašanja in nasvete, individualno podporo v zasebnem forumu za izbranega študenta ipd.

FORUM Tipi forumov

V Moodle UM lahko izbirate med več tipi forumov, odvisno od vašega namena:

- **Ena sama preprosta razprava:** Razprava je na eni strani. Namenjeno je krajšim in fokusiranim razpravam, pri katerih študenti ne morejo odpreti svoje teme, ampak odgovarjajo na temo, ki jo je zastavil izvajalec. Primer oblike diskusije: razprava korak za korakom.
- **Standardni forum za splošno rabo:** V forumu je podan seznam tem, študenti pa lahko kadarkoli odprejo novo temo. Na vrhu je prikazano uvodno besedilo, v katerem lahko izvajalec poda navodila in predstavi cilje in namen diskusije. Primer oblike diskusije: svobodna razprava.
- **Vsaka oseba objavi eno razpravo:** Forum je uporaben, če izvajalec želi, da vsak študent objavi svojo razpravo (npr. o svojih pogledih na posredovano gradivo), drugi študenti pa lahko nato odgovarjajo na te razprave. Primer oblike diskusije: svobodna razprava.
- **Forum vprašanj in odgovorov:** Izvajalec ga lahko uporabi, kadar zastavi specifično vprašanje, na katerega naj bi odgovorili vsi študenti. Študent mora najprej objaviti svoj odgovor, preden lahko prebere odgovore drugih. Primer oblike diskusije: krog razprava.
- **Standardni forum prikazan v obliki bloga:** Od standardnega foruma za splošno rabo se razlikuje v načinu prikaza. Prikaz v obliki bloga omogoča študentom videti seznam tem in hkrati prvo objavo v tej temi (kot pri blogu). Primer oblike diskusije: svobodna razprava.

5. Organizacija foruma

Kadar forum ni ustrezno organiziran, se lahko hitro spremeni v prostor izmenjave mnenj brez pravega učinka na razumevanje in znanje študentov.

- Optimalna velikost za diskusijo na daljavo: **20 do 30 študentov**. Treba je zagotoviti minimalno število študentov za razvoj diskusije, saj se študenti ne vključujejo enakovredno. V skupinah, v katerih potrebujejo študenti več spodbude moderatorja, je bolje, da je število študentov višje (npr. 30), v skupinah z več aktivnimi in samozavestnejšimi študenti pa je lahko število nižje (npr. 20). Večje skupine (npr. s 100 študenti) naj bodo razdeljene v več manjših skupin.
- Diskusija mora biti **moderirana**. Če je pri eni učni enoti več skupin, je zaradi aktivnega vključevanja priporočljivo, da ima vsaka skupina svojega moderatorja, če je to mogoče.
- Študente lahko razdelimo v še **manjše skupine**, tako da je določen forum na voljo le eni skupini (npr. za skupinsko projektno delo).

FORUM Omejitev dostopa do foruma

Forum v Moodle UM omogoča, da izvajalec omeji dostop študentom, ki ne pripadajo izbrani skupini. Dostop se uredi v nastavitvah foruma pod zavihkom *Omejite dostop*, kot je razvidno iz slike 1.

Slika 5: Omejitev dostopa foruma za skupine

Dodaj omejitev ...	
Dokončanje dejavnosti	Zahteva, da udeleženci zaključijo (ali ne zaključijo) drugo aktivnost.
Datum	Prepreči dostop do (ali ne od) podanega datuma in časa.
Ocena	Zahteva, da udeleženec doseže podano oceno.
Skupina	Dovoljeno samo udeležencem, ki pripadajo določeni skupini ali skupinam.
Skupek	Dovoljeno le udeležencem, ki pripadajo skupini določenega skupka.
Uporabniški profil	Kontrola dostopa zasnovana na poljih uporabniškega profila.
Nabor omejitev	Dodaj nabor ugnezenih omejitev za uporabo kompleksne logike.

6. Kako moderirati asinhrono diskusijo na daljavo?

V tem poglavju bomo opredelili glavne točke moderiranja diskusije na daljavo. Te so pričakovanja udeležencev, opredelitev teme diskusije, vloga izvajalca in spodbujanje študentov k vključevanju.

6.1 Razjasnitev pričakovanj

Komunikacija s študenti naj bo jasna tako ob vzpostavitvi foruma kakor tudi med diskusijo na daljavo. Na začetku foruma ali v posebnem dokumentu z navodili (npr. vir Stran, Datoteka) napišite praktične napotke za sodelovanje študentov:

- narava komentarjev (konstruktivni, objektivni itd.),
- pogostost in dolžina komentarjev (npr. vsaj 3 komentarji na teden, največ 200 besed na komentar),
- odgovarjanje na vprašanja in neposredna navezava na vsebino diskusije, dodate lahko tudi konkretne primere ustreznih in neustreznih komentarjev. V uvodni nagovor lahko vključite **konkretne napotke**, kaj mora vključevati vsaka objava (sledi primer).

Vsaka objava naj:

- kvalitetno **prispeva** k diskusiji,
- ustvari **nov pogled** na vprašanja, ki se pojavljajo,
- po potrebi vsebuje **prepoznano vrednost** prejšnjih objav,
- če je mogoče, naj vsebuje **navedbo znanstvenih virov** (citati naj bodo omejeni na največ tri vrstice),
- vsebuje več od »Strinjam se ...« ali »Enako velja zame ...« (**podkrepitev z argumentom**).

6.2 Izberite ustrezno temo za diskusijo

Za ustvarjanje željenih učnih izidov je potrebno izbrati ustrezno temo, kar zahteva veliko premisleka, izkušenj in spretnosti. Vključevanje študentov bo večje, če bodo razpravljali o vsebini, ki jo bo izvajalec kasneje preverjal na izpitu, ali če jih bo močno notranje motivirala.

Teme lahko razvrstimo v vsaj tri skupine:

- **Tema, ki temelji na oceni:** Skupina študentov dobi problem, ki ga mora rešiti. Na forumu spremljate njihovo razpravo o problemu in postopke, ki so jih izbrali za reševanje problema. Ocena temelji na končnem izidu in postopku reševanja problema. Ta način ocenjevanja je večinoma predviden v učnem načrtu predmeta, kar je pogostejša praksa tudi v tujini.
- **Tema, ki je povezana z vsebino, ki se bo kasneje ocenjevala (kot projektna naloga ali na izpitu):** Tema ponudi priložnost, da študenti razpravljajo o vidikih naloge, ki bo ocenjena, ali skupaj dokončajo del naloge. Na primer, naloga zahteva, da skupina študentov izpelje projekt. Tema diskusije bi bila v tem primeru pripravljalna faza (nastanek ideje, razprava o prednostih in slabostih drugih podobnih projektov) ali izdelava idejne skice projekta. Primer s področja ekonomije: Če so se študenti naučili, kako narediti poslovni načrt, bi lahko na forumu razpravljali o najboljšem načinu za določeno tržno raziskavo, medtem ko je v nalogi treba napisati celoten poslovni načrt, ki vključuje tržne raziskave.

- **Pereče teme:** Tovrstna tema ni neposredno povezana z vsebino izpita/projekta, vendar lahko pri študentih vzbudi veliko zanimanja. Primer s področja mikrobiologije: Študenti bodo morda želeli razpravljati o zadnjih zakonih in smernicah, ki zadevajo raziskave matičnih celic, ali etična vprašanja pri kloniranju, čeprav ti temi ne sodita med osrednje teme učne enote.

Pri temah, ki nakazujejo, da obstaja zgolj en »pravilen odgovor« ali zahtevajo od študentov zgolj ponavljanje vsebine predavanj, se študenti ne vključujejo v razpravo in posledično je pri takšnih temah malo objav. Najboljše so tiste teme, ki zahtevajo od študentov predpriprave in dodatno raziskovanje. Primer: »Članek osebe X izpostavlja, da se v določenih okoliščinah lahko zgodi Y. Kako je to povezano s tem, kar piše Z v svojem članku?«. Tako vprašanje **spodbudi študenta k branju in analizi konceptov**, o katerih mora razpravljati. To zahteva, da študent razmišlja in ustrezno oblikuje svoj odgovor, pri tem pa presoja tudi o ustreznosti odgovorov svojih sošolcev. Na splošno je smiselno, da je **tema široka in relativno odprta**, kar omogoča različne prispevke študentov.

6.3 Bodite aktivni moderator

Največji izziv za večino moderatorjev asinhronih diskusij na daljavo je potrpežljivost in da dovolijo študentom razviti svoje misli. Pomembno je, da ostanete aktivni in diskusijo usmerite na izbrano temo, če študenti slučajno zaidejo. Če študenti v svojih objavah delijo zgolj svoja stališča in ne črpajo iz dane literature, jih morate izzvati in opomniti, naj svoje mnenje podprejo z ustreznimi viri. Če imata dva ali več študentov nasprotujoča si mnenja, jih usmerite na vsebino učne enote ali ustrezno literaturo, v kateri naj poiščejo argumente, ki podpirajo ali izpodbijajo njihovo mnenje. Vloga izvajalca kot moderatorja je, da študente usmeri od mnenj, ki temeljijo izključno na osebnih izkušnjah, k razmišljanju, osnovanem na dokazih.

Izvajalec lahko aktivno moderira tudi na način, da objave študentov po potrebi premakne v drugo temo (tj. *razdeli*), če ne ustrezajo trenutni temi. Hkrati lahko v forumu v Moodle UM izpostavi (tj. *pripne*) pomembno temo.

6.4 Spodbudite vključevanje študentov

Pripravljenosti za vključevanje v diskusije na daljavo se od študenta do študenta razlikuje. Najpomembnejša spodbuda študentom je zagotovilo, da so diskusije smiselne (ustrezna izbira teme) in da imajo pomen (so uporabne v vsakdanjem življenju in prenosljive v delovno okolje).

Še nekaj smernic za večjo vključenost študentov:

- **Positivno vzdušje in sprejemajoča klima:** Pohvalite kvalitetne argumente študentov, žaljive komentarje izbrišite, odklonilne pa naslovite in preusmerite diskusijo.
- **Dodelitev naloge:** Študente razdelite v manjše skupine po tri in dodelite vrstni red skupin. Prva skupina naj izbere temo in napiše izhodiščne argumente za diskusijo. Druga skupina naj objavi prve odzive na temo, ki so podkrepjeni z argumenti, naslednja skupina se odzove na podane argumente in tako naprej. Zadnja skupina naj povzame celotno razpravo. Ta način je primeren za študente, ki v diskusijah na daljavo še niso sodelovali, ali za skupine, ki imajo veliko neaktivnih študentov, saj so na ta način vključeni vsi.
- **Dodelitev vloge študentom:** Študentom v skupini dodelite vloge po metodi šestih klobukov razmišljanja, pri čemer vsak študent zavzame eno vlogo in se ravna po njej, kasneje pa si lahko vloge zamenjajo. To je smiselno izvesti pri diskusijah v začetni fazi izvedbe skupinskega

projekta. Modri klobuk: načrtovanje procesa razmišljanja, nadzor in povzemanje diskusije; rdeči klobuk: čustveni in subjektivni vidik; beli klobuk: navajanje dejstev in podatkov; rumeni klobuk: navajanje prednosti in koristi; črni klobuk: navajanje tveganj in nevarnosti; zeleni klobuk: razmišljanje o novih zamislih, konceptih in alternativah.

- **Izberite vodje diskusije:** Kadarkoli se boste odločili za diskusijo na daljavo, lahko izberete tri študente, ki bodo odgovorni za usmerjanje diskusije, skladno z napotki izvajalca, in dodajanje novih vprašanj. Vodje naj bodo zadolžene tudi za povzetek razprave ob koncu določenega obdobja (npr. tedna, če imate vsak teden novo diskusijo). Povzetek lahko pripravijo tako, da izberejo eno ali dve objavi sošolcev in napišejo svojo refleksijo nanju. To bo spodbudilo proces učenja in pozorno spremljanje diskusije, lahko pa služi tudi kot izhodišče za novo diskusijo (v predavalnici ali na daljavo).
- **Podprite študente, ki imajo težave:** Spremljajte vključenost študentov in preverite, kateri študenti se v diskusijo ne vključujejo. Pomembno je, da identificirate, zakaj se študent ne vključuje. Če ugotovite, da je problem študentova negotovost, mu lahko pomagate tako, da podate povratno informacijo na njegov odgovor, ki vam ga pošlje predhodno v pregled. Vzrok ne vključevanja je lahko tudi drugje (socialne razmere v družini, obremenjenost z delom, zdravstvene težave).
- **Omejite glasne študente:** Nasprotna težava so študenti, ki sodelujejo prepogosto in imajo dolge nepovezane komentarje, kar onemogoča strukturirano razpravo. Tudi takšno težavo lahko rešite tako, da se obrnete neposredno na študenta, se mu zahvalite za prispevek, ga prosite, naj omeji število besed in se osredotoči na temo diskusije. Naslednjič lahko »glasnega« študenta vključite tudi kot opazovalca, vodjo diskusije ali nekoga, ki mora objektivno povzemati razpravo v forumu, kar koristi tako skupini kot tudi temu študentu.

FORUM

Število objav in besed

V forumu v Moodle UM lahko izvajalec študentom omeji število objav v določenem obdobju in s tem omeji »glasne« študente. Na sliki 2 je prikazan primer, pri katerem izvajalci v zavihku *Prag objav za blokiranje* nastavijo, da lahko udeleženci v 3 dneh (*Časovno obdobje za blokiranje*) objavijo največ 4 objave (*Prag objav za blokiranje*).

Prag objav za blokiranje	
Časovno obdobje za blokiranje	3 dni
Prag objav za blokiranje	4
Prag objav za opozorilo	3

Slika 6: Omejitev števila objav na udeleženca v forumu v Moodle UM

Izvajalec lahko nastavi tudi *Prikaz štetja besed* v zavihku *Priponke in število besed*, da študent lažje upošteva priporočen obseg objave, ki je podan v navodilih (slika 3).

Priponke in število besed	
Največja velikost priloge	2MB
Največje število priponk	3
Prikaz štetja besed	Da

Slika 7: Nastavitev štetja besed v forumu v Moodle UM

7. Dodeljevanje točk za objave – da ali ne?

Priporočljivo je, da sodelovanja študentov v diskusiji na daljavo **ne vrednotite neposredno** (npr. s podeljevanjem točk). Razlogi za to so naslednji:

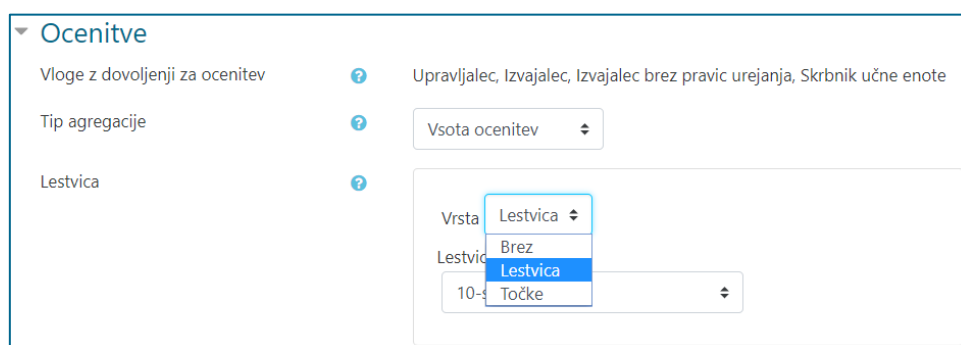
- pravilno in pošteno ocenjevanje prispevka vsakega študenta k diskusiji na daljavo je dolg in dolgotrajen postopek;
- prispevki študentov bodo v primeru podeljevanja točk usmerjeni predvsem na to, kako ustrezati izvajalcu, namesto da bi izražali poglobljen razmislek in spodbujali razpravo s svojimi sošolci;
- dolgi odgovori študentov (da bi naredili vtis) lahko vodijo do obremenitve izvajalca;
- študenti se učijo na različne načine – nekateri se bodo naučili več ob branju komentarjev svojih sošolcev kot ob poglobljanju v literaturo in zgolj usmerjenosti na oblikovanje najboljšega možnega odgovora;
- diskusija na daljavo je običajno le sredstvo za doseganje cilja, ki prispeva k boljšemu učenju in razmišljanju ter doseganju višjih učnih rezultatov.

Sodelovanje v diskusiji je kljub temu mogoče nagraditi s podeljevanjem točk za prispevke študentov, kar lahko poveča njihovo vključevanje. Višja vključenost je značilna sploh pri tistih skupinah študentov, za katere ste opazili, da opravijo aktivnosti le, če so zanje zunanje nagrajeni (npr. ocenjeni). Podeljevanje točk v smislu ocenjevanja mora biti usklajeno z učnim načrtom učne enote. Podeljevanje točk je smiselno tudi takrat, ko je med glavnimi cilji učne enote študente naučiti sodelovanja v diskusijah na daljavo, veččin sodelovalnega učenja ali akademskega diskurza.

Dodeljevanje točk za objave

V forumu v Moodle UM (zavihek *Ocenitve*) lahko izvajalec nastavi dodeljevanje točk za objave študentov, kot je prikazano na sliki 4. Te so lahko namenjene zgolj sprotnim povratnim informacijam, lahko pa se zbirajo in združijo v končno oceno, ki se zabeleži v redovalnici (skladno z učnim načrtom).

Slika 8: Možnosti za ocenjevanje objav v forumu v Moodle UM

Skrbno načrtovana in ustrezno moderirana diskusija na daljavo je lahko bolj koristna in intelektualno vznemirljiva kot diskusija v predavalnici. Ne glede na izvedbo (v živo ali na daljavo) pa sta temelja dobre diskusije **potrpežljivost in kvalitetna komunikacija** s študenti.

8. Literatura

10 *Tips for Effective Online Discussions* (2018). Pridobljeno 20. 2. 2020 s <https://er.educause.edu/blogs/2018/11/10-tips-for-effective-online-discussions>

Feenberg, A., Xin C. in Glass, G. (2014). A Teacher's guide to moderating online discussion forums: From theory to practice. Pridobljeno 20. 4. 2020 s <https://www.researchgate.net/deref/http%3A%2F%2Fwebmarginalia.net%2Fpedagogy%2Fmoderation-guide%2F>

How to Prepare and Moderate Online Discussions for Online Learning (2013). Pridobljeno 19. 2. 2020 s https://teachonline.ca/sites/default/files/tools-trends/downloads/how_to_prepare_and_moderate_online_discussions.pdf

Puklek Levpušček, M. in Marentič Požarnik, B. (2005). *Skupinsko delo za aktiven študij*. Ljubljana: CPI FF.

Reinforcement in the classroom (b. d.). Pridobljeno 25. 8. 2020 s <https://www.youtube.com/watch?v=lpGRvstgD3c>

Šest klobukov razmišljanja (b. d.). Pridobljeno 26. 5. 2020 s <https://www.nastjamulej.com/sest-klobukov-razmisljanja-o-metodi/>